

dacter, semper aliquid haeret — frit oversat: Kast kun dristigt med Smuds, der hænger altid noget ved. I øvrigt er der mellem det ærede Medlems og min Interesse for disse Statslaan en betydelig Forskel. Jeg har interesseret mig for disse Statslaan og for deres Forhistorie ud fra et sagligt Grundlag, jeg har ønsket at faa frem, hvorledes man er kommet til Nødvendigheden af at optage disse Statslaan, og jeg har ønsket, at man skulde gøre sig det klart, om der var begaaet nogen Fejl, for saa at søge at lære af Historien og for Fremtiden undgaa disse Fejl. Dette er min Interesse i denne Sag, og det er det, som er Samfundets Interesse i den, men det er ikke Samfundets Interesse ud af denne Sag at foranstalte en Hetz paa en enkelt Person, i en saadan ønsker jeg ikke at deltage.

Den højtærede Statsminister har allerede udtalt sig om disse Statslaan, og det er forstaaeligt, at Ministeren mente ikke længere at burde tøve dermed. Men det er paa den anden Side beklageligt, at vi ikke har Bankkommissionens Betænkning, som er og maa være det nødvendige Grundlag for en udtømmende Drøftelse af dette Spørgsmaal. Vi kommer, som det saa ofte er Tilfældet, til at drøfte en Sag atter og atter, og derved gaar unøgtelig megen Tid til Spilde. Jeg har sagt, at det er beklageligt, at Kommissionens Betænkning savnes, det er beklageligt, for Offentligheden maa ikke faa det Indtryk, at der her finder en Forhaling Sted. Vi maa have denne Betænkning frem, saa snart det er muligt, og det forekommer mig, at det Tidspunkt, der er nævnt, Begyndelsen af December, allerede er meget sent.

Til den højtærede Statsminister vil jeg gerne sige, at den givne Fremstilling af Statslaanene og deres Historie paa visse Punkter kan og bør suppleres. Jeg vil gerne først sige, at intet af disse Laan egentlig var noget billigt Laan i den Forstand, at man ikke ved at have ventet nogen Tid kunde have faaet dem billigere; tværtimod tror jeg, at en Udsættelse i begge Tilfælde vilde have været til Gunst for den danske Stat. Om et af disse Laan kom der den Gang et Telegram her til Landet, som gik ud paa, at det paagældende Laan var blevet overtegnet 20 Minutter efter, at det var fremlagt til Tegning ovre i Amerika, hvilket jo ikke tyder paa, at det var os, der gjorde den fine Forretning ved den Lejlighed.

Med Hensyn til det første Laan sagde den højtærede Statsminister forleden (Folketingstidende Sp. 522), citerende sine egne

tidligere Udtalelser ved Lovforslagets Forelæggelse: „Dertil kommer saa, hvad der muligt vejer endnu tungere, at da Udbetalingen til Commission des réparations skal præsteres i fremmed, antagelig amerikansk, Valuta“ o. s. v., og dernæst; Sp. 523, „at fra det Øjeblik, da man kunde vide, at Erstatningssummen vilde blive meget betydelig, at denne Erstatningssum skulde erlægges i Dollarsvaluta og skulde erlægges inden Aarets Udgang, vilde det have været halsløs Gerning at optage et indenlandsk Laan“. Dertil vil jeg gerne sige, at jeg tror, den højtærede Statsminister her har gjort sig skyldig i det, han netop taler om paa et andet Sted, hvor han taler om en glem-som Nutid; jeg tror, at den højtærede Statsminister der i nogen Grad har været Genstand for en Erindringsforvanskning, idet man jo netop ikke den Gang vidste bestemt, at Beløbet skulde præsteres i Dollars; det Spørgsmaal var endnu ikke afgjort, om man kunde betale i dansk eller udenlandsk Valuta, og i hvert Tilfælde var det absolut ikke afgjort, at det skulde være Dollars. Endelig var der paa det Tidspunkt, da Laanet blev optaget, vist heller ingen Afgørelse truffet — i hvert Fald var der ikke sket nogen Meddelelse i saa Henseende — om, paa hvilket Tidspunkt denne Betaling skulde finde Sted; det var netop en af de Ting, som man savnede til Belysning af det hele Spørgsmaal. Men i øvrigt er jeg, som enhver maa være det, enig i den Betragtning, at havde det paa det Tidspunkt, da Laanet blev optaget, været givet, at man skulde betale i Dollars og betale et saa stort Beløb, som Laanet androg, saa vilde det sikkert have været urigtigt at optage det i Indlandet.

Med Hensyn til det andet Laan er Forholdet efter min Mening dette, at man tvang den danske Rigsdag til at træffe sin Bestemmelse alt for hurtigt, og det var det, jeg i sin Tid sagde. Jeg gør ikke Krav paa at have været i særlig Grad forudseende, saaledes som det ærede Medlem Hr. Borgbjerg har ment at maatte forstaa mig og saa elskværdigt har udtalt i sit Blad, det er slet ikke noget saadant, der ligger bagved. Nej, det, jeg har understreget, er blot dette, at jeg tog Afstand den Gang, fordi jeg fandt, at man ikke paadedt givne Grundlag og med den forlangte Hastighed kunde orientere sig om, hvorvidt dette var rigtigt eller ikke rigtigt. Det er min sikre Overbevisning, at hvis man den Gang havde faaet Udsættelse, vilde man maaske have staaet bedre i det, fordi der saa vilde have været Mulighed for, at man